

E

Lokal Fortbildningsstruktur för läkare Primärvården Gästrikland.

Primärvården är en kunskapsbaserad verksamhet och familjeläkarnas roll i denna är central. Det är varje läkares eget ansvar att planera och genomföra sin kontinuerliga professionella utveckling (CPD). Arbetsgivaren har också ett ansvar för att stötta och medverka till att resurser, både tidsmässigt, ekonomiskt och kulturellt, ställs till förfogande, så att detta ska kunna ske.

För att fortbildning ska kunna ske på ett genomtänkt sätt med bästa kostnadseffektivitet både för individen och verksamheten, behövs en struktur som stöttar det kontinuerliga inlärandet. Denna ska ta sin utgångspunkt i individens personliga lärstil och optimala sätt att inhämta och behålla kunskaper, och individens behov av fortbildning. Den ska också ha sin utgångspunkt i verksamhetens behov av kompetensutveckling för sina medarbetare. Verksamhetschefen har särskilt ansvar för att skapa förutsättningar, så att tid verkligen avsätts för kompetensutveckling. Man kan se strukturen som en trappa med flera steg från individuell nivå upp till förvaltningsgemensam nivå, med samarbete regionalt och nationellt.

Individuell fortbildningsplan

Varje läkare behöver själv tänka igenom sitt behov av fortbildning och hur han/hon önskar genomföra detta både vad gäller inläringssätt och tidsplan. Därför bör en **individuell fortbildningsplan** upprättas. För genomförandet av detta behövs samtal med kollega/kollegor och verksamhetschef då man inte ensam kan upptäcka sina ”vita fält”, och heller inte alltid sina starka sidor. Bekräftelse och uppmuntran är en viktig del i upprättandet av en personlig utvecklingsplan.

En utvecklingsplan upprättas efter en tids förberedelse i form av loggbok eller audit som tillsammans med en sammanställning av tidigare genomförda utbildningar ger ett underlag för det kommande fortbildningsbehovet. Detta diskuteras med en eller flera kollegor, och en tidsplan upprättas, som ska revideras med jämna mellanrum. Tid avsatt för detta bör av arbetsledningen ses som en investering, och fortbildningsplanen fastställs i dialog med verksamhetschef..

Kollegiala grupper

Pedagogisk forskning har visat att de flesta människor har en bättre och mera effektiv inläring i en kollegial dialog i mindre grupper än i en föreläsningssituation. Ny kunskap implementeras bäst så nära vardagen och praktiken som möjligt. De kollegiala fortbildningsgrupperna, vanligtvis så kallade FQ-grupper, har tillkommit med anledning av detta och är frivilligt formade grupper med en ledare som tillsammans bestämmer om sin fortbildning och genomför denna i form av ämnesdiskussioner, falldragningar, studiebesök mm mm. Var god se skrift om kollegiala grupper framtagen av SFAM's fortbildningsråd.

Som kollegiala grupper räknas också sk Balintgrupper. Där träffas läkare för att under ledning av person med kunskap om läkarens vardag och mötets psykologi, samtala om sina egna patient-läkarrelationer, i syfte att tjäna patienten och bli bättre doktorer.

Nätverk för gruppledare

FQ-grupperna behöver en gruppledare. Gruppledarens roll är väsentlig även om den inte behöver vara betungande. Gruppledarna har därför rätt till fortlöpande egen fortbildning och stöd och uppmuntran från fortbildningssamordnare i form av seminarier och möten, ungefär en gång per termin.

Fortbildningshemsidan

Ett viktigt verktyg i kommunikation utgörs av Internet och e-mail. En fortbildningshemsida har utvecklats inom Primärvården Gästrikland och ansvarig redaktör är fortbildningssamordnaren. Hemsidan erbjuder möjlighet till diskussion i medicinska frågor och alla andra frågor som rör familjeläkarens vardag och arbetssituation. Där finns också kalendarium tillgängligt liksom ett länkbibliotek och dokumentation från kurser och utbildningar etc.

Förvaltningsgemensamma utbildningar och utvecklingsåtgärder.

Sedan många år tillbaka har vi en etablerad struktur för fortlöpande medicinsk fortbildning i form av de så kallade tisdagsutbildningarna. Detta är förvaltningsgemensamma utbildningar, vanligtvis i form av föreläsning. Programmet till detta fastställs av fortbildningssamordnarens referensgrupp, utifrån önskemål inkomna från kollegiet och med en ambition att täcka allmänmedicinens vardag så brett som möjligt och uppmärksamma aktuella ämnen och uppkomna behov av fortbildning.

Fortbildning för speciella grupper

Familjeläkaråtagandet innehåller en del speciella åtaganden, typ särskilda boenden, behandlingshem, utvecklingsstörda eller missbrukare, BVC mm. För SÄBO-läkare ordnas årligen en träff för utbyte av erfarenheter, inhämtande av ny kunskap, uppmuntran och stöd. För BVC-läkare sker fortbildningen i samarbete med barnhälsovårdsöverläkaren. För övriga grupper ordnas sammankomster på oregelbunden basis, men det är fortbildningssamordnarens ansvar att bevaka detta.

Upptaktsdagar

Primärvården Gästrikland har en förvaltningsgemensam upptaktsträff för familjeläkare under hösten. Även denna är som tisdagsutbildningarna dubblerade för att alla ska kunna komma. Dagarna har till syfte att, förutom kunskapspåfyllnad, befrämja gemenskapen i gruppen, öka erfarenhetsutbytet och ge uppmuntran och stöd till fortsatt arbete.

Deltagande/Ansvarstagande i landstingsgemensamma regionala utbildningsåtgärder

Regionala åtgärder sker av och till och Primärvården Gästriklands deltagande här är en självklarhet. Dess plats i "fortbildningsstrukturtrappan" är det samma som nedanstående.

Deltagande i externa kurser

Deltagande i externa kurser sker huvudsakligen individuellt, efter eget och verksamhetens behov, uttryckt i en individuell fortbildningsplan.

Även om basen för fortbildning bör ligga så nära verksamheten som möjligt kan inte allt utbildningsbehov tillfredsställas här. Externa kurser och möten är en nödvändighet och det är också önskvärt att varje familjeläkare någon eller några gånger per år deltar i sådana aktiviteter. Förutom kunskapstillflöde ger detta också en betydelsefull stimulans och utbyte i mötet med kollegor från andra delar av landet.

Återkoppling från externa kurser

Rapportering från externa kurser och möten förutsätts. Detta har till syfte att dela med sig av nya erfarenheter och kunskaper och ge återkoppling till övriga kollegor och verksamhet. Återkopplingen bör ske via kursrapport till fortbildningssamordnaren som lägger ut på hemsidan för övriga kollegor att läsa, samt till verksamhetschef och lokal arbetsplats via platsträffar.